

а к а д е м і ч н а ПАНОРАМА

Інформаційне видання Національного університету «Кієво-Могилянська академія» Травень 2004

Подія року

Високий гість Могилянки

Національний університет «Кієво-Могилянська академія» постійно приділяє увагу залученню до наукового і навчального процесу кращих інтелектуалів України і світу. Серед почесних докторів і професорів НаУКМА – Сергій Аверинцев (Росія), Ліна Костенко (Україна), Лоуренс Майсек (Канада), Поль Рікер (Франція), Роланд Піч (Німеччина), Єжи Клочовські (Польща), Іван Дзюба (Україна) та інші. Черговими подіями в НаУКМА у травні 2004 року є візити всесвітньовідомих професорів – політолога Збігнева Бжезінського та гурту маркетинга Джека Траута (27 травня 2004, <http://www.kmbs.com.ua>).

14 травня 2004 року Почесний доктор НаУКМА Збігнев Бжезінський виступив перед студентами та викладачами Національного університету «Кієво-Могилянська академія», представниками інших ВНЗ та громадськістю Києва із промовою «Україна і світ».

Збігнев Бжезінський – член Міжнародної консультативної ради Національного університету «Кієво-Могилянська академія» з 1996 р. 28 червня 2000 року Вчена Рада НаУКМА (протокол № 5 від 28.06.2000 р.) прийняла рішення про присвоєння професору Бжезінському звання «Почесний доктор НаУКМА».

На світлинах:

Почесний доктор НаУКМА Збігнев Бжезінський та президент університету Вячеслав Брюховецький.

Продовження публікації на 3 стор.

«Чи задоволена ваша дитина тим, що навчається в НаУКМА?»

Цікаво: з кожним поколінням діти стають все гіршими, а батьки все кращими; звідси випливає, що з усе гірших дітей виростають усе кращі батьки. *Веслав Брудзінський, польський письменник та публіцист*

Безперечно, явище могилянця-студента – цікаве та унікальне. Хоча б через свою принциповість, бажання боротися та перемагати і, мабуть, переконаність у своїй неповторності ...

Але не менш цікаве явище – могилянці-батьки. На жаль, сталося так, що протягом багатьох років це явище ніким із могилянських аборигенів не досліджувалося. А даремно. Хоч я і не соціолог ні за характером, ні за фахом, але все ж виступила ініціатором та взяла на себе таку відповідальність. До великодньої вітальної листівки, адресованої батькам студентів, ми доклали анкету, в якій пропонували дати відповіді на прості

У нашому випуску

Конвент Європейського Колегіуму українських і польських університетів

стор. 2

*To the Faculty and Student of
this renewed institution: I am
proud to be one of you!*

Такий напис у Хвальній книзі НаУКМА залишив Збігнев Бжезінський, Почесний доктор, член Міжнародної консультативної ради Національного університету «Кієво-Могилянська академія»

запитання. Головними завданнями опитування були інформація про рівень обізнаності батьків про життя НаУКМА взагалі та їхніх дітей в університеті (хоча одна мати просила більше ніколи не називати її студента дитиною), про рівень лояльності до університету, бажання чи не бажання спілкуватися з могилянцями, отримувати головні події місяця. А також в анкеті закладалися питання, відповіді на які (а це особливо важливо для відділу зв'язків із громадськістю) були потрібними для аналізу ефективності реклами та PR університету.

Продовження публікації на 5 стор.

Подія року

«Час плінний, Києво-Могилянська академія вічна» – цей знайомий напис вітав усіх, хто прийшов 14 травня 2004 року до актового зали Національного університету «Києво-Могилянська академія», де відбулася зустріч із колишнім радником президента США з питань національної безпеки Збігневом

Високий гість Могилянки

Бжезінським. Відкриваючи зустріч та вручаючи високому гостю диплом та мантию Почесного доктора НаУКМА, президент університету, професор В'ячеслав Брюховецький сказав: «Професор Бжезінський бачив набагато років уперед рух історії. Його прогнози збулися».

Виступ пана Бжезінського був коротким, але надзвичайно цікавим. Він відзначив історичну роль Києво-Могилянської академії в історії України та відродженої Могилянки – в сучасній історії. Він зокрема сказав, що цей вищий навчальний заклад допоміг і допомагає українцям долучитися до європейської спадщини.

Згадуючи перші кроки України як незалежної держави, пан Бжезінський зазначив, що сама українська незалежність є визначною міжнародною подією. Спочатку цю думку поділяли не всі, і навіть зараз, за словами професора, в західному світі ще не сформовано чіткої думки про нашу державу.

Після цього професор зупинився на здобутках України. Серед них він назвав збереження неподільної території, ядерне роззброєння, мирний перехід влади від президента Кравчука до президента Кучми шляхом виборів, участь у миротворчих операціях та економічне зростання, рівень якого пан Бжезінський визнав одним із найвищих в Європі на сьогоднішній день.

«Ваше економічне зростання має більше шансів на успіх, оскільки є диверсифікованим, а не базується на якомусь одному виді товарів, як у Росії чи Саудівської Аравії», – заявив професор Бжезінський пізніше в ефірі програми «Подробно с Дмитрием Киселевым» на каналі ICTV. Пан Бжезінський поділився і своїм прогнозом глобальної ієрархії сил на XXI століття. На першому місці він залишив США, на друге поставив Європейський Союз (разом із Туреччиною та Україною), на третє – Китай, на четверте – Японію і п'ятою, за його прогнозом, має бути Індія. Він

зазначив, що Атлантична спільнота і далі залишатиметься джерелом стабільності й демократії. Крім того, за прогнозом нашого гостя, можливим буде отримання незалежності деякими суб'єктами федерації в Росії. Пан Бжезінський наголосив і на тому, що надзвичайно потрібно встановити тісний взаємозв'язок між оновленою Єв-

ропою і США, Європейським Союзом і НАТО.

Збігнев Бжезінський звернув увагу і на проблеми України. Серед них – державний контроль над засобами масової інформації та непрозорі вибори. У зв'язку з цим він наголосив, що не треба дивитися на те, що відбулося в Росії, а краще звернути увагу на ситуацію в Прибалтиці чи Польщі, бо ці країни, на думку почесного гостя, мають більші досягнення.

Після виступу пан професор відповідав на запитання, одне з яких стосувалося того, що посадовці ЄС не бачать Україну в цій організації навіть через 20 років, тому як же вона може стати членом за таких умов.

Відповідаючи, Збігнев Бжезінський сказав, що те ж саме вони говорили 10 років тому прибалтійським республікам, а 15 років тому те саме чула Польща. Але ці держави створили потрібні умови, і посадовцям довелося зважати на це.

«Не чекайте запрошення – створюйте умови!» – заявив професор Бжезінський. – «Для цього треба видати тисячі законів, зіставити їх з європейськими, і найголовніше – навчитися виконувати їх», – продовжив цю тему пан Бжезінський у неділю у програмі каналу ICTV «Подробно с Дмитрием Киселевым».

Під кінець свого виступу в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» Збігнев Бжезінський звернув увагу на те, що, на жаль, до всіх названих вище проблем додається ще одна: багато українців ще не мають свого національного відчуття, не можуть з'ясувати, де їхнє місце серед інших народів. «Але мені дуже приємно, що ця ситуація змінюється», – підкреслив професор.

*Євген Зверєв,
студент I курсу факультету
правничих наук НаУКМА*

Рейтинг «ТОП-100. Найвпливовіші люди України»

Журнал «Кореспондент» (№ 15 (104) за 22 квітня 2004 р.) у рейтингу «ТОП-100. Найвпливовіші люди України» 36-м назвав президента НаУКМА В'ячеслава Брюховецького (2003 року в цьому рейтингу він був 44-м).

Нам не вдалося з'ясувати, за якими критеріями формувався цей рейтинг, але в ньому, наприклад, 43-ю позицію зайняв Леонід Кравчук, народний депутат, голова парламентської фракції СДПУ (о), перший президент незалежної України, 44-у – Василь Кремень, міністр освіти і науки, академік Національної академії наук України, 58-у – Ерік Франке, генеральний директор компанії UMC, 61-у – Юлія Мостова, політичний журналіст, перший заступник головного редактора газети «Дзеркало тижня»...

Журнал «Кореспондент» дає такий коментар:

«У його руках – найпрестижніший вищий навчальний заклад України. Рівень Національного університету «Києво-Могилянська академія» (НаУКМА), який має репутацію ледь не єдиного в країні некорумпованого вищого навчального закладу і дає освіту європейської моделі – підстава для того, щоб назвати ім'я В'ячеслава Брюховецького серед найвпливовіших діячів інтелектуальної еліти України.

Свого часу він відмовився від політичної кар'єри заради освітнього проекту, вирішивши виховувати політиків, а не бути одним із них. Брюховецький зробив усе можливе, щоб один із найстаріших навчальних закладів Східної Європи отримав друге життя.

Більшу частину часу Брюховецький присвячує своїй «дитині», і його зусилля не минають даремно: випускники НаУКМА користуються неабияким попитом серед роботодавців. Університет зростає, з'являються нові факультети і школи, створюються філіали в регіонах. Проте високий статус і солідний імідж потребують постійної підтримки, зокрема, фінансової. Від того, чи зуміє В'ячеслав Брюховецький утримати високий рівень освіти в НаУКМА, залежать і його позиції».

*Публікацію підготував
Дмитро Засць,
студент ФГН-3*

Пам'ять

Рідшають ряди ветеранів Другої світової війни 1941–1945 років. По різному сьогодні коментують тодішні події, та якими б не були ці коментарі, учасники їх кидали найкращі свої роки на жорна Перемоги.

Студентство та адміністрація університету сердечно привітали учасників Другої світової війни з нагоди 59-ї річниці Перемоги. Сьогодні вони серед нас, несуть трудову вахту на могилянських фронтах. Серед них: Балагура Микола Якович, бібліотекар I категорії наукової бібліотеки, Вороченко Микола Кузьмович, комендант господарської служби, Руденко Іван Микитович, начальник ЕТВ із капітального будівництва та ремонту, Толкачева Олена Степанівна, спеціаліст I категорії служби першого віцепрезидента, Горкун Марія Григорівна, професор, доктор наук кафедри англійської мови, Шиманська Олена Трохимівна, доцент кафедри фізико-математичних наук, Соколов Микола Іванович, старший лаборант кафедри фізико-математичних наук.

Вони також наближали Перемогу

Марія Горкун, професор, доктор наук кафедри англійської мови НаУКМА:

Я зворушена словами наших студентів. Особливо тим, як вони це зробили – щиро, сердечно, неформально. Спасибі вам за те, що ви, не знаючи, не відаючи того, що відбувалося в роки війни, маєте в душі таку теплоту і сердечність до людей, які працювали на Перемогу, за старою термінологією, у Великій Вітчизняній.

Хочу побажати від імені присутніх учасників війни, щоб життя ваше склалося щасливо, щоб ви зуміли прикласти всі сили саме для того, щоб ваше покоління не понесло таких жахливих втрат, які понесло наше покоління, щоб ті знання, які ви отримуєте в Академії, прислужилися цьому, бо ви отримуєте такі знання, які дадуть вам можливість аналізувати, попереджати події і впливати на них.

Микола Балагура, бібліотекар I категорії наукової бібліотеки НаУКМА:

Коли почалася війна, наша родина мешкала в Бишівському районі на Київщині. Мені було тоді 12 років, але й сьогодні не можу без хвилювання згадувати про ті часи. Пам'ятаю військовополоненого Леоніда в нашому домі, якого довгий час ми переховували. Як виявилось, він був офіцером НКВС. Мій батько допомагав йому вийти на зв'язок із партизанами. Під Фастовом був зосереджений великий партизанський загін. Це відомі Пришивальня, Томашівка. Там загинув професор Бойко, якого вистежили німці.

Під Києвом у запеклому бою поранило й Леоніда. І якось уночі у вікно, що виходить на город, хтось постукав у шибку. Батька вдома не було, він ночував із кінями в полі. Ми всі полякалися. Відкрили вікно і побачили пораненого. Він попросився до хати. А мама йому й каже: «Я боюсь, нас же всіх розстріляють, як довідаються». Але все-таки вона його впустила. Він із великими труднощами зайшов до хати, влаштували ми його на горищі, і мама почала його виходжувати. Як виявилось, в селі були й інші військовополонені, партизани, яких переховували селяни.

І ось одного дня в село вриваються гестапівці. Приїжджає цілий загін, усі з вівчарками. Хтось із своїх «навів» їх сюди. Село вмить паралізувала звістка: на горищах шукають партизан. Мама вийшла у двір і каже: «Що нам робить, бо зараз приїдуть сюди...». В неї за одну мить побіліли коси.

У нас тоді тимчасово жили племінники мого батька. Вони не знали, і не здогадувались, що в нас на горищі живе Леонід. Тому й не розділяли нашого страху. Ось машина

їде мимо нашого двору. Ми бачимо напівживого закривавленого військовополоненого. І, о, диво, машина минає наш двір...

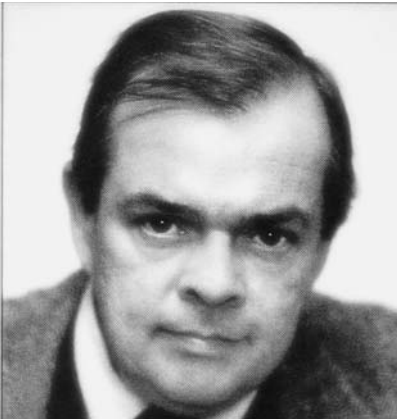
...Коли я прийшов на роботу до Академії, як зв'язківець, одразу зрозумів, що без радіовузла вона не може функціонувати. А я провідним інженером працював 32 роки на закритому військовому підприємстві, розробляв спеціальну гідроакустичну апаратуру для того, щоб вишукувати підводні човни, де б вони не знаходились у світовому океані. Мене там «заразили» винахідництвом, і я зробив там півсотні винаходів. Зв'язок – це моя стихія.

Як же університет буде без радіовузла? Я одразу звернувся до працівників кабінету технічних засобів. А мені керівник, зараз він у нас не працює, каже: «Де ж я тобі візьму 30 тисяч доларів. Таких грошей ніхто не дасть». Тоді я сідав сам, беру деталі, списані в радіоінституті, які були в мене, розробляю радіоапаратуру, документацію. Зустрічаю якось В'ячеслава Степановича Брюховецького, ділюся планами, заручаюся підтримкою. Я відстояв свою ідею. Спочатку ми розмістили дві колонки, пізніше їх стало 12, потім мої друзі з радіоінституту подарували великі колонки. І так ми працюємо 9 років. Нас підтримали студенти-ентузіасти, які просто приходили сюди працювати. Сьогодні ефір на містечко ведуть магістри-журналісти. Це переважно розважальні програми, але радіовузол міг би постійно вести й інші ефіри. Днями ми транслявали виступ президента НаУКМА В'ячеслава Брюховецького у Верховній Раді. Вважаю, що це гарна традиція. Були люди, які казали, що вузол не дає прибутків, то навіщо він. Але я бачу реакцію студентів, які збираються тут кожний день і щасливі із того.

Пам'ять

3 травня 2004 року перестало битися серце американського громадянина, великого українця Джеймса Мейса. Українця, в якого не було жодної краплини української крові, але який так знав українську історію й мову, так любив її культуру, що з повним правом може ідентифікуватись українцем. За словами д-ра Мейса, його покликали спершу до вивчення української історії, а потім і до України мільйони мертвих українців, які загинули від голодомору 1932 – 1933 років – одного з найбільших геноцидів ХХ століття.

Він став частиною нашої історії та майбутнього

Я відкрила для себе ім'я доктора Джеймса Мейса в 1997 році, коли працювала в Університеті Мак-Гілла в Монреалі над магістерською дисертацією на тему «Обов'язок покарання за грубі порушення прав людини попереднім режимом за міжнародним правом». Була рада з того, що знайшла матеріали Комісії з питань голоду в Україні, яку очолював доктор Джеймс Мейс. Її утворив Конгрес США 1988 року для вивчення голодомору 1932–1933 років «з метою поглиблення знань світової громадськості про голод та надання можливості американським громадянам краще зрозуміти радянську систему через розкриття ролі рад в організації голоду в Україні». Один із дев'ятнадцяти висновків Комісії був таким: «Йосип Сталін та його оточення вчинили злочин геноциду проти українців у 1932–1933 роках». Для Джеймса Мейса це вже тоді не викликало жодних сумнівів. Чомусь я тоді відразу подумала, що д-р Мейс – конгресмен, і навіть іменувала його так у своїй публікації «Геноцид проти української нації».

Яким же було моє здивування, коли в 1998 році, влаштовуючись на роботу

до Національного університету «Києво-Могилянська академія», я довідалась, що Джеймс Мейс уже тривалий час працює тут професором на кафедрі політології та на магістерській програмі. Коли восени 2001 року я запросила д-ра Мейса виступити з доповіддю на засіданні секції «Міжнародне право та міжнародна юстиція» на Днях науки НаУКМА, він дуже радо і якимось дуже просто погодився взяти участь, запропонувавши таку тему: «Україна як постгеноцидне суспільство». Багато хто з тих, хто слухав тоді доктора Мейса, можливо, вперше

замислились над тим, що це означає – голодомор як геноцид і постгеноцидне суспільство.

Думаю, що цей термін, сформульований Джеймсом, якнайточніше відтворює той стан, у якому ми зараз перебуваємо, і якнайкраще пояснює, чому ми опинились у такому становищі. Дослідженню цього злочину проти людства д-р Джеймс Мейс присвятив більшу частину свого життя: більше 70 публікацій у США та Україні, щотижневі колонки в газеті «День», починаючи з 1998 року, редагування англомовних перекладів «Політичної думки» і багато іншого, бо все це було його життям. Цим він шукав ключ до «скриньки Пандори історії України, для того, аби зачинити цю скриньку назавжди», за висловом Ліни Костенко. Те, що Верховна Рада України провела в листопаді 2003 року парламентські слухання з питань голодомору 1932–1933 років до 70-ї річниці цього злочину проти українського народу та ідентифікувала його як геноцид – значною мірою також заслуга д-ра Джеймса Мейса. А слідом за Україною голодомор 1932–1933 років в Україні визнали геноцидом Австралія, Італія та кілька інших держав. І в цьому чимала заслуга Джеймса Мейса.

Покинувши земне життя, д-р Мейс залишився з Україною навіки: за його заповітом, його поховали в Києві, на Байковому кладовищі, в українській землі. Він став частиною нашої історії і нашого майбутнього.

Вічна йому пам'ять.

*Мирослава Антонович
докторантка,
доцент НаУКМА*

Присутність Джеймса Мейса в інтелектуальному житті України важлива з кількох поглядів. Як учений, він чимало зробив для того, щоб українці могли краще усвідомити себе в потоці власної історії. Чого варті його зусилля щодо світового оприлюднення трагедії голодомору 1933 року! Ситуація, по суті, парадоксальна: іноземець тут зробив більше, ніж самі українці України. Частина з них (нас) ще й досі опирається відкритій Мейсом правді історії.

Не так давно в ході телепередачі «Я так думаю», присвяченій 70-ій річниці голодомору, народний депутат, секретар ЦК КПУ Валерій Мішура кричав присутньому у студії Джеймсу

Мейсу: «Янкі, go home!».

Цинізм цих слів – безмежний, особливо якщо зважати на зроблене Мейсом для України, а також на той факт, що комуністи-депутати, коли в сесійній залі Верховної Ради вшанували пам'ять жертв голодомору, так і не підвелися. Як на мене, то був тест і для українського суспільства. На що, власне, може розраховувати країна, в якій досі багато хто голосує за партію комуністів, яка колись влаштувала голодомор, а тепер не тільки не кається в учиненому, а й не бажає віддати шану жертвам своєї політики?

Об'єктивно, присутність Дж. Мейса (який, одружившись з українокою, залишився в Україні) давала нам можливість подивитися на себе трохи збоку, тверезіше і самокритично. До цього схилили і його нечасті, але завжди вчасні, по-науковому коректні коментарі, що стосувалися політичних подій в Україні та навколо України. Становище людини, яка добре знає досвід інших країн, а водночас бачить нашу ситуацію ще й ізсередини, забезпечувало його поглядом ефект стереоскопічності.

А ще був Мейс-педагог, професор Києво-Могилянської академії, який учив своїх студентів політології, і те його навчання, звісно, не пішло в пісок; воно теж ставало частиною українського інтелектуального життя. Причому, оскільки йдеться про молодь, – частиною, відкритою в перспективу.

*Володимир Панченко,
професор, доктор філологічних наук,
віце-президент з навчальної роботи
НаУКМА.*

Газета «День», «І пам'ятати, і увічнити», 6 травня 2004 р., ст. 6–7.

Прямий зв'язок

Продовження. Початок на стор.1.

Чесно зізнаюся, що не сподівалася отримати таку кількість приємних слів на адресу університету, його президента В'ячеслава Степановича Брюховецького та всіх могилянців. Дехто писав навіть невеличкі вірші, прикрашав свої листи аплікаціями з великодних малюночків. Словом, для мене, як для людини, яка першою розпакує ці маленькі даруночки,

«Чи задоволена ваша дитина тим, що навчається в НАУКМА?»

свято продовжується й сьогодні. Проте є й сумні враження... На жаль, виявляється, що чи-то батьки не довіряють своїм дітям, чи-то діти просто нічого батькам не розповідають.... Але, щоб не бути голослівною, наведу трохи сухої статистики. Оразу зауважую, що відсоткові дані закруглені.

На початку квітня наш відділ відправив 2704 листи. На 17 травня 2004 року маємо 747 відповідей (28%). На питання «Чи вважаєте Ви за можливе особисто долучитися до розв'язання проблем НАУКМА, пов'язаних із поліпшенням навчального процесу та рівня соціальної сфери життя студентів?» відповідь «Так» дали 215 батьків (28%). На запитання «Чи задоволена ваша дитина тим, що навчається в НАУКМА?» відповідь «Дуже задоволена» дали 37 осіб (5%), відповідь «Задоволена» – 627 (84%), відповідь «Не дуже задоволена» – 8 (1%). 539 батьків (72%) хотіли би отримувати «Головні події місяця». І 619 батьків (83%) обов'язково хотіли би мати зустріч із президентом НАУКМА один раз на рік.

І, насамкінець, сакраментальне питання, яке чомусь викликало обурення студентів: «Чи хотіли би ви отримувати інформацію про стан навчання дитини або її рейтинг?» Так от: 527 батьків (71%) наших абсолютно незалежних, дорослих студентів дали відповідь «Так». І саме цей факт змушує замислитися про рівень довіри між студентами та їхніми батьками.

Окремо батькам пропонувалося визначити позитиви та негативи університету. Найчастіше згадувані позитиви НАУКМ: об'єктивна система вступу; імідж університету; некорумпованість; спрямування на розвиток національної самосвідомості; гласність та відсутність покарань за неї; демократичність стосунків між викладачем і студентом; високий загальний рівень освіти та культури

студентів (зі слів студентів про своїх однокурсників); високий рівень викладання (хоча існує незадоволення студентів певними дисциплінами, проте не вказано, якими саме і якими викладачами); активне студентське життя; активне культурно-мистецьке життя; особливо робився наголос та підкреслювалася українськість університету.

Найчастіше згадуваними негативами

НАУКМА є: проблема з гуртожитком; недостатність національного духу у студентському середовищі; неповне виконання задекларованого режиму мови (мається на увазі російськомовність студентів та викладачів); паління та вживання пива на території НАУКМА; рівень стипендії; технічне забезпечення ФПРН; незадовільне співвідношення ціна/якість продукції студентської їдальні.

Наразі йде процес заповнення бази даних отриманою інформацією – відповідями, бажаннями, побажаннями та електронними адресами. Я впевнена, що це ще не остаточні результати і показники змінюватимуться, хоча навряд чи кардинально. Повнішу інформацію та аналіз результатів можна буде отримати тільки тоді, коли на нашу адресу надійдуть усі заповнені анкети. Всі отримані результати я обов'язково передам пану президенту та іншим керівникам університету для врахування всіх слушних зауважень у стратегічному плані розвитку НАУКМА.

А натомість я ставлю перед собою й вами запитання: «А чи все залежить тільки від адміністрації НАУКМА?» І сподіваюся, що хоч самим собі ви відповісте відверто... Адже інколи ми, живучи в певному світі, шукаємо в ньому недоліки, негаразди, здебільшого не маючи можливості порівняти свій світ із іншими, в яких живуть студенти (або порівнюючи свої недоліки із їхніми перевагами). Я погоджуюсь, що немає межі досконалості, але ж виявляється, що і в нашому світі є багато радісного, світлого, неповторного, глибокого і щасливого. І тут я просто мушу зберегти стиль – я почала з цитати відомого письменника, а закінчу цитатами не таких відомих людей, але, повірте мені, їхня роль у нашому з вами житті від того ані скільки не применшується.

«...Знайомий з іншими студентами НАУКМА і радий, що моя дитина перебуває серед розумних та здібних дітей. Дітей, які вчать не за гроші, а по розуму своєму...».

Левченко Володимир Миколайович

«Я, як мама, дуже вдячна адміністрації та викладачам академії за їхню доброту і чесність, за тепло і любов до дітей... Спасибі, шановні люди. Ви тримаєте на високому рівні марку старовинного вищого навчального закладу. Шана Вам.».

Романюк Ростислава Іванівна

«Ми, батьки, хочемо винести щиру подяку і найкращі побажання викладачеві української мови, пані Калиновській, якою наша донька, прямо-таки захоплена, а також хочеться подякувати всім викладачам, які віддають свою душу і серце, своє вміння і знання нашій дитині, навчають її всього хорошого...».

Кальченки Віра Вікторівна

та Микола Юхимович

«Люди не вірять, що існує в нашій країні ВНЗ, у якому не беруть хабарів ні під час вступу, ні під час навчання. І завдяки Вам ми не втрачаємо надії на зміни в житті України...».

Полтавцєви Лідія Дмитрівна

та Іван Павлович

«Я вірю, що мій син після закінчення НАУКМА буде висококваліфікованою, всебічно розвинутою, потрібною суспільству ЛЮДИНОЮ. Спасибі Вам за те, що Ви є такі. Успіхів.».

Боднарчук Ганна Степанівна

«Хочу подякувати всім викладачам академії за те, що роки в університеті не розчарували мого сина в навчанні. Він любить академію і наполегливо йде до мети.».

Шляхтович Тетяна Володимирівна

«Від щирого серця дякуємо викладачам природничого факультету за натхненну працю й глибокі знання, які отримує дочка в університеті»

Плотнікови Олександр Михайлович і

Валентина Анатоліївна

На світліні: автор.

Юлія Плахута,

провідний спеціаліст відділу

перспективного розвитку

Керівник проекту «Батьки НАУКМА»

Випускниця НАУКМА (ФЕН, програма

спеціаліста, 2003 р.)

Бібліотека

Книга – основа будь-якого процесу пізнання, це один із надзвичайно важливих засобів, за допомогою якого формується світогляд людини, це і помічник, і радник, і вчитель, і екзаменатор. Саме тому надзвичайно важливим для кожного суспільства є

товарів оголошувати тендер», – говорить Тетяна Олександрівна, – «я ще розумію тендер на придбання стільців, столів, ну, нехай уже, комп'ютерів, але як можна оголошувати тендер на придбання книг? Це ж принижує їх духовну сутність, унікальність.

ФОНДИ УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕК: ЯК ЇХ ПОПОВНИТИ?

питання видання нових книг, і не менш важливими є питання їх поширення серед населення та зберігання для наступних поколінь.

Я маю честь навчатись у Києво-Могилянській академії, яка має, на мою думку, одну з найкращих університетських бібліотек Києва. Для студента нашого ВНЗ бібліотека – це не просто місце отримання важливої наукової та освітньої інформації. Бібліотека – це місце спілкування студентів між собою, обміну плідними ідеями й новинами. Але й у нашій бібліотеці ситуація далека від ідеальної.

Наукова бібліотека НаУКМА, за словами її директора Тетяни Ярошенко, за час свого існування не отримала жодної копійки від держави, а всі її фонди закуплені на позабюджетні кошти. Завдяки підтримці численних спонсорів студенти Могилянки мають можливість працювати у світлих, теплих зимою і прохолодних у спекотному літньому триместрі, залах, користуватися електронним каталогом, а в Американській бібліотеці (це один із підрозділів нашої бібліотеки) – і одним із трьох комп'ютерів із виходом до Інтернету. Та все ж проблем тут вдосталь. Одна з основних – це приміщення. Бібліотека уже починає відчувати нестачу простору. А інша – це проблема поповнення фондів. «Дуже гальмує розвиток бібліотечної справи потреба кожної бюджетної установи для придбання обладнання, матеріалів та інших

Сьогодні українським законодавством книги віднесено до товарів целюлозно-паперової продукції, вони стоять у одному ряду з листами, брошурами, візитками. Чи можна взагалі їх в один ряд ставити?». Крім того, для забезпечення ефективного процесу навчання потрібно мати доступ до електронних баз даних, електронних бібліотек. Хоча в цьому напрямі бібліотека вже багато чого зробила. Насамперед це електронні каталоги, автоматична система видачі та прийому книг. Проте ще багато чого потрібно тут впроваджувати.

Які ж причини сумного стану справ? Перша й основна – це недосконале законодавство. Багато законів мають норми, які могли б допомогти розв'язати всі ці проблеми, але майже кожна з них тимчасово призупиняється щороку. Друга – це стан сучасного книговидання. Потрібно, щоб було що зберігати. Українські книговидавці нині змушені працювати в надзвичайно важких умовах надмірного оподаткування, в той час, як їхні колеги з Російської Федерації працюють за нульовою ставкою податку. Саме це надає їм перевагу над українськими виробниками друкованої продукції на їх власному ж ринку.

Третя причина – в нашій державі немає нормального національного депозитарія. Ми маємо аж дві Національні бібліотеки і Книжкову палату. Тут уже постають питання: чи треба нам аж три депозитарії і як вони працюють? З третьої причини випливає четверта. Це проблема доступу до літератури. Навіть зважаючи на те, що в Україні є дві Національні бібліотеки, доступ до найбільшої з них – обмежений. Пощастило тільки студентам Могилянки – вони мають право користуватися бібліотекою ім. Вернадського з першого курсу, а чим гірші студенти інших ВНЗ? Важливою причиною є також недостатня кількість якісної інтелектуальної і художньої літератури при надзвичайному багатстві ринку літератури «для читання в електричці». Нарешті, остання, вже, на жаль, традиційна в

наш час причина – недостатнє бюджетне фінансування (або його повний брак).

Як же можна розв'язати ці проблеми? Найкращий, але найменше ймовірний спосіб – створити ефективну законодавчу базу і розвинуту економіку для того, щоб цим питанням повністю займалась держава. Але, зважаючи на сучасний стан справ в українській економіці та розбудові правової системи, доводиться шукати альтернативні методи. І, на мою думку, в цих умовах найкращим методом була б співпраця за схемою: видавництво – бібліотека – автор – читач. Видавець повинен розуміти, що бібліотека – це прекрасний рекламний засіб, який може коштувати набагато дешевше за традиційні засоби реклами. Його потенційні клієнти – читачі бібліотек – матимуть змогу дуже детально ознайомитися з виданими книгами і зробити свій вибір. Надання бібліотекам одного-двох примірників книг, які потрібно просунути на ринку, буде не тільки прекрасним подарунком бібліотеці, а й чудовою рекламою видання. Про проведення таких акцій варто повідомляти широкий загал.

Таким чином, у цій складній ситуації, яка склалась на законодавчому рівні, є засоби, які могли б сприяти ефективній роботі видавництва і бібліотек. Для поповнення своїх фондів бібліотекам потрібно тісно співпрацювати не тільки з видавництвами, а й з авторами, оскільки найчастіше саме вони найбільше зацікавлені в поширенні своїх творів, а тому могли б на спеціально влаштованій на їхню честь у бібліотеці презентації зробити бібліотеці подарунок, продавши в цей час відвідувачам певну кількість книг.

Книга – не просто товар. Книга – це надбання нації. Обов'язком кожної держави є збереження національного надбання та його примноження. На жаль, на сьогодні в Україні ситуація в цій сфері не найкраща. Держава не тільки не сприяє збереженню і виданню нових книг, а й дуже часто гальмує ці процеси. У таких умовах як бібліотекарі, так і книговидавці та автори повинні зрозуміти, що тільки їхня тісна співпраця може внести позитивні зміни до сучасного стану справ і поповнити фонди одних та банківські рахунки інших і, головне, допоможе підняти культурний рівень нації. Останнє – саме те, чого всі ми прагнемо.

На світліні: автор.

*Євген Зверєв,
студент I курсу факультету
правничих наук*

«»

Подія року Рік Польщі в Україні розпочався в НАУКМА

власне місце в широкому колі європейських закладів освіти. Це, передовсім, ті гуманітарні науки (історія, культурологія, політологія, філологія, соціологія, філософія), які за визначенням мають свої «регіональні» відтінки і стосовно України та Польщі мають усі шанси бути найглибше і найоперативніше досліджуваними галузями саме в цій, а не іншій частині світу.

Висловивши щире подяку першому Канцлерові ЄКПіУУ Пані Еві Рибалт, Конвент за-

Конвент Європейського Колегіуму

Національний університет «Києво-Могилянська академія» має плідні напрацювання з навчальними закладами Європи, зокрема Польщі. Із 2000-го року НАУКМА – співзасновник міжуніверситетського науково-освітнього закладу «Європейський колегіум Польських і Українських Університетів». Засновниками його стали: Люблінський Католицький Університет, Університет Марії Кюрі-Склодовської, Київський Національний університет імені Тараса Шевченка, Національний університет «Києво-Могилянська академія», Львівський Національний університет імені Івана Франка. Заклад працює за підтримкою Урядів Польщі та України. Щороку до Колегіуму, на докторські програми, вступають випускники магістерських програм НАУКМА. Зі свого боку університет приймає на стажування студентів Колегіуму – польських громадян. У НАУКМА діє Українсько-Польський центр науки і культури (керівник – професор В. Моренець). Університет має угоди: «Про співпрацю» – між факультетом гуманітарних і суспільних наук і факультетом політології Університету Марії Кюрі-Склодовської (Люблін, РП); «Про академічну співпрацю» – між НАУКМА і Варшавським університетом (Варшава, РП). Відбувається активний щорічний обмін студентами. У НАУКМА викладають дисципліни науковці Польщі: Тереза Хинчевська-Хеннель (2001/02 н.р., кафедра історії); Магдалена Сокальська (2002/02 н.р., EERC); Ядвіга Стефанович (2002/02 н.р., польська мова, кафедра філології); Ричард Тулей (польська мова, кафедра філології 2003/4 н.р.).

19 травня 2004 року в НАУКМА відбулося чергове засідання Конвенту Європейського Колегіуму Польських і Українських університетів міста Любліна. У засіданні взяли участь представники Університету Марії Кюрі-Склодовської, Католицького Університету Любліна, Національного університету «Києво-Могилянська академія», Національного університету імені Т. Г. Шевченка та Львівського національного університету імені І. Я. Франка.

Конвент розглянув і в цілому схвалив проект підготовленої польською стороною міжурядової Угоди про ЄКПіУУ як спільного – польсько-українського – науково-освітнього закладу, де здійснюється підготовка кадрів вищої наукової кваліфікації (кандидатів і докторів наук). Проект такої угоди має бути переданий для подальшого розгляду урядам обох країн.

Конвент дійшов спільної думки, що надалі Колегіум має зосередити свої зусилля на тих напрямках і спеціальностях, які природно пов'язані з Центрально-Східним регіоном і дадуть можливість Колегіуму посісти

твердив на цій посаді кандидатуру доктора Григорія Купріяновича. Почесним Головою Конвенту обрано першого Голову Конвенту і духовного промотора самого проекту професора Єжи Клочовського, а діючим головою Конвенту – професора Яна Поморського. До складу Конвенту кооптовано одного з ініціаторів створення ЄКПіУУ академіка М. Г. Жулинського.

Користуючись нагодою присутності на Конвенті ректора Університету Марії Кюрі-Склодовської п. Мар'яна Гарасим'юка Угоду про співробітництво між НАУКМА та цим університетом, що дає початок першому спільному науково-дослідницькому проекту в галузі палео-географії, палео-ботаніки та історії розвитку палео-ботанічної науки. Українські та польські дослідники здійснили між-регіональну кореляцію основних етапів розвитку флори та рослинності протягом пізнього плейстоцену Українського та Польського Прикарпаття.

Рік Польщі в Україні в науковому світі, за словами Наталі Яковенко, доктора історичних наук, завідувача кафедри історії НАУКМА, розпочався в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» Міжнародною науковою конференцією «Польща вчора, сьогодні, завтра». Її організаторами стали: Інститут Центральної та Східної Європи (Люблін), Інститут А. Міцкевича (Варшава), Національний університет «Києво-Могилянська академія». Конференція організована за участю Міністерства культури, Міністерства закордонних справ Республіки Польща. Наші ж урядовці та міністерські чиновники не знайшли можливості побувати на такому заході.

Відкрили конференцію В'ячеслав Брюховецький, президент Національного університету «Києво-Могилянська академія» та Єжи Клочовські, директор Інституту Центрально-Східної Європи в Любліні.

Виступ Вальдемара Домбровського, Міністра культури Республіки Польща на конференції засвідчив рівень проведення конференції. У ній взяли участь: Лешек Мочульські, колишній депутат польського парламенту, Голова партії Конфедерація Незалежної Польщі в Європі в процесі творення X–XII ст.; проф. Анджей Каміньські, Університет Джорджтаун, США: Річ Посполита XVI–XVII ст.; проф. Богдан Осадчук, професор-емерит Вільного Університету в Берліні: «Паризька «Культура» й українські справи»; д-р Томаш Орловські, Генеральний секретар Польського комітету ЮНЕСКО: «Польська політична думка і політика 1989–1993 років стосовно східних сусідів».

Блок «Польща сьогодні» представляли проф. Ганна Пальська, Інститут філософії і соціології Польської Академії Наук; проф. Вітольд Орловські, Голова Громадської групи економічних радників Президента Республіки Польща: Економіка сучасної Польщі; Малгожата Дзедушицка, Директор Департаменту міжнародної співпраці і європейської інтеграції Міністерства культури Республіки Польща: Культура сучасної Польщі.

Особливий інтерес викликала доповідь «Нове розуміння історії Європи» проф. Єжи Клочовські, Директора Інституту Центрально-Східної Європи в Любліні: Нове розуміння історії Європи, за його словами, потреба переосмислення традиційного розуміння національних історій.

Як бачимо, НАУКМА можна розглядати як одне із осередь польсько-українського культурного діалогу. Матеріали конференції будуть видані окремою збіркою українською та польською мовами.

*Дмитро Засць,
студент ФГН-3*

Культура

Інтелектуалізм за десять років існування нашого ВИШу став однією з ознак його іміджу та міфу. Теза про ерудованість моголянських студентів виникла не на порожньому місці: моголяни надзвичайно часто виграють, виборюють всілякі нагороди. Як на мене, за цим показником наша Alma Mater спокійно може конкурувати з «Червоним» університетом.

Наразі клуб НаУКМА «Що? Де? Коли?» є найпотужнішим студентським осередком знавців у Києві. З його надр вийшли такі відомі українські команди як «Брейн» – у минулому флагман ЩДК – руху нашого ВИШу,

Історія однієї команди, або Ми «ще дихаємо»

представник ПЛ ЛУК2 та неодноразовий чемпіон міста з «Брейн-рингу», «Брись» – команда ВЛ Києва та «Тотус» – «смерть авто-ритетам», яка грала у Вищій Лізі Києва ще в середині легендарних 90-х.

На жаль, усі ці команди вже вийшли або майже вийшли зі студентського віку. Але, на щастя, в «Моголянки» є своє кладовище, «Кладовище талантів» (КТ) – самобутня, зубаста й амбітна команда, якій за місяць виповниться два з половиною роки.

Нагадаю, що команду було засновано у 2001 році, але помітних успіхів почала досягати тільки в сезоні 2003/04 років. Спочатку був Печерський Кубок НДП, на якому ми посіли «почесне» друге місце, що було зумовлено синдромом «останнього бою». Потім був «Кубок Ширу» (тематичний ЩДК-турнір, присвячений фантастичній літературі), де наше третє місце (серед майже трьох сотень команд із шести країн) було визнане сенсаційним. У цьогорічному чемпіонаті НаУКМА ми йдемо на другому місці перед останнім етапом, відстаючи від лідера на чотири пункти, що не так уже і страшно. На мою думку, нам достатньо плідно підготуватися, щоб нарешті вперше стати чемпіонами свого вишу зі ЩДК. Крім цього, головною цьогорічною метою команди є вихід у Вищу Лігу м. Києва за результатами турніру Першої Ліги. Це нам також під силу, адже і тут ми йдемо на другому місці, що, в підсумку, дає можливість нам потрапити до Вищої Ліги без участі в перехідному турнірі, хоча для цього потрібно добряче попрацювати. Крім цього, «КТ» та її фарм-команда «Д-3» посіли відповідно 4 і 7 місця в чемпіонаті міста з «Ерудит-квартету», а новачок команди Сергій Разумов пробився до фінальної частини чемпіонату міста зі «Своєї Гри». Головне наше досягнення цього року – 9 місце з «Брейн-рингу», яке ми виборили у квітні в Харкові на чемпіонаті України.

Усім цим успіхам «КТ» завдячує адміністрації нашого ВНЗ, перш за все, Арміне Габрелян, президенту Клубу інтелектуальних ігор НаУКМА, а також О. Третьяковій, декану

по роботі зі студентами «Моголянки». Без їхньої матеріальної та моральної підтримки ми б не досягли цих успіхів, адже будь-яка справа, крім бажання, потребує ще й кваліфікованого менеджменту та матеріальної підтримки.

Потрібно сказати, що цього року команда вийшла на якісно новий рівень як гри, так і організаційної роботи. Допомогати Зленку взялася Арміне Габрелян (МП-2, історія). За неповний рік свого активного президентства в Моголянському Інтелектуальному клубі вона встигла знайти

спонсорів для акцій, що їх проводить клуб, витягла на кілька загальнокиївських турнірів ще 3 моголянські команди, дуже допомогла нам із виїздом до Харкова та Донецька (на початку січня відбувалися зйомки телегри «Знать Киевской Руси», в якій «КТ» теж взяло участь), змогла налагодити дуже результативну селекційну роботу в команді (оглядини пройшли близько 20 потенційних «знавців», тому «КТ» поліпшило свою гру). Саме завдяки Арміне до команди прийшов Сергій Разумов, колишній гравець однієї з найсильніших команд Донецького регіону «Торпедний відсік». Як тільки Разумов показав себе в усій своїй силі, за ним почалося справжнє полювання, влаштоване іменитими київськими командами, але поки, на щастя, він вірний «КТ». Команда задіяла ще двох досвідчених бійців. Це Євген Дубогриз (капітан колись зіркової і легендарної команди «Зелений Змій») і Роман Зозуля (чи не найкращий гравець «Тотуса»), випускники «Моголи». Не можна не похвалитися ще одним цінним гравцем. Це Ольга Дубінська (ФПВН-3).

Отже, ми поки на плаву і ще дихаємо. Ми повні бажання грати і перемагати. От і зараз половина гравців команди в складі збірної НаУКМА збирається на черговий у своїй історії виїзд на змагання до Харкова на Студентський чемпіонат зі ЩДК, що буде проводитися 23–25 квітня. Крім того, попереду ще принаймні дві важливі гри: останній етап чемпіонату «Моголи» зі ЩДК і остання гра Першої Ліги. Отже, побажаймо «Кладовищу...» вдалого закінчення сезону.

*Сергій Клімович,
прес-секретар команди
«Що? Де? Коли?» НаУКМА*

Коротко

Вся Україна привітала феноменальний успіх Руслани на конкурсі з «Євробачення». Проте мало хто помітив у стінах Академії успіх нашого випускника бакалаврату й студента магістеріуму з журналістики – Василя Яблонського! Він був членом офіційної делегації України на конкурсі. Василь уже вдруге виконує цю почесну місію (минулого року з Олександром Пономарьовим). Його робота полягала в синхронному перекладі слів самої співачки перед ЗМІ та на самому конкурсі. Василь постійно був у камері протягом трансляції, саме з його вуст звучав переклад прес-конференції після перемоги України. Вітаємо його з таким успіхом.

*Андрій Малюк,
студент НаУКМА*

14 травня в Галереї мистецтв НаУКМА відкрито виставку скульптури і живопису Михайла Костіва та Ореста Костіва.

Імена скульптора Михайла Костіва та живописця Ореста Костіва з міста Калуша Івано-Франківської області сьогодні відомі далеко за межами України. Адже їхні твори побували на виставках у багатьох країнах світу, в музеях та виставкових залах України. У картинній галереї НаУКМА їхні роботи експонуються вперше.

Михайло Костів, професійний художник, працює в галузі сакрального мистецтва і пластики, має багато талановитих учнів. Серед них – і його син Орест Костів, який навчався рисунку та композиції у свого батька.

Костів-молодший належить до генерації художників, яких час зобов'язує вивести українське мистецтво на світовий простір. На його картинах – світ людини. З багатьма його обличчями ми зустрічаємося щодня. Художник орієнтується на глядача з високим інтелектуальним рівнем, на людину з життєвим досвідом, здатну на філософські і психологічні висновки.

З 2000 року – член Національної Спілки художників України. Роботи Ореста Костіва, як і його батька Михайла Костіва, «прописані» в Національному музеї м. Львова, в галереях та приватних колекціях в Україні, Австрії, Швеції, США, Канаді. Виставка триватиме до 30 травня.

*Ірина Зубець
Прес-центр НаУКМА*

Кар'єра

Цьогорічний «Ярмарок кар'єр», який щойно відбувся, – одинадцятий у житті моголинянської громади. Кожен Ярмарок по-своєму особливий. Що можна сказати про «Ярмарок кар'єр-2004»? По-перше, в ньому взяли

ськими ресурсами при kmbs. Тобто, ми намагаємося будувати партнерство не тільки на рівні випускник – роботодавець, а й на рівні університет – компанія, пропонуючи співробітникам освітні послуги.

Взаємообмін послугами

участь потужні, відомі в Україні і за її межами компанії: Банкомзв'язок, British American Tobacco Ukraine, OJSC Golden Gate, Business, ЗАТ «Делойт енд Туш ЮСК», ТОВ «Ернст енд Янг Україна», «Жіллетт Юкрейн ТОВ», СП «Імідж Освіта» при НаУКМА, КРМГ, ЗАТ «Крафт Фудз Україна», Магістр&Партнери, Optimal Business Solutions Consulting Group, Procter&Gamble, Spektor, Sachs & Company, АТ «Філіп Морріс Україна», ЗАТ «Формула Мотор Україна», УМС, Страхова компанія «Універсальна», EERC-Магістр-терська програма з економіки НаУКМА.

Більшість перерахованих компаній є нашими давніми партнерами. Протягом навчального року відділ працевлаштування тісно співпрацював із ними. Одна з форм такої співпраці – презентації компаній у НаУКМА, на яких студенти можуть більше дізнатися про діяльність компанії, про її вимоги до співробітників, про критерії підбору кадрів. Те, що всі ці компанії звертаються до нас кожного року, свідчить про те, що вони задоволені і рівнем підготовки наших студентів, і співпрацею з відділом працевлаштування НаУКМА.

Особливість цьогорічного ярмарку в тому, що розпочався він презентацією навчальних програм для персоналу компаній Києво-Моголинянської бізнес-школи та Школи управління люд-

Представники компаній, які взяли участь у ярмарку, зацікавилися цим напрямом. На презентації кожна компанія отримала великий інформаційний пакет з інформацією про проекти НаУКМА, сертифікатні програми, культурно-мистецькі заходи.

Кілька нових компаній звернулися до центру працевлаштування з проханням взяти участь у ярмарку вже майже в передостанній день, побачивши інформацію в Інтернеті. Їм було запропоновано провести окремі презентації протягом травня-червня.

Хочу подякувати всім, хто долучився до організації «Ярмарку кар'єр-2004»: відділу працевлаштування, Києво-Моголинянській бізнес-школі, студентам-волонтерам, студентській охороні, відділу зв'язків із громадськістю, співробітникам КМЦ, кабінету технічних засобів і всім, хто допомагав зробити цей захід цікавим та ефективним для учасників.

Уже сьогодні відділ працевлаштування, враховуючи побажання і пропозиції, закладає фундамент «Ярмарку кар'єри-2005». Чекаємо активної участі всіх зацікавлених сторін.

На світлині: компанія Spektor, Sachs & Company

*Олена Третьякова,
декан з роботи зі студентами*

Абітурієнту - 2004

22–24 квітня в Українському Домі відбулася освітня виставка «Кар'єра та працевлаштування. Абітурієнт 2004». На ній були представлені навчальні заклади, консалтингові та рекрутингові компанії, а також ЗМІ, які висвітлюють цей напрям діяльності. Одним із учасників був НаУКМА разом із магістерською програмою «Економічна теорія».

Виставки, організовані Товариством «Знання», зазвичай відвідує та відкриває міністр освіти та науки України Василь Кремень. Міністерство цього разу в рамках роботи виставки вперше представило кілька тематичних семінарів, присвячених гендерній освіті у вищих навчальних закладах (було підготовлено рекомендації із введення курсів із гендерної освіти в тих навчальних закладах, в яких цього курсу немає); питання Болонського процесу, вхід України в Болонський процес; про здійснення інноваційно-експериментальних досліджень та використання набутого досвіду під час вступу до ВНЗ.

У межах виставки відбувався День дистанційної освіти, представлений багатьма презентаціями від навчальних закладів, тематичними семінарами. Цікавим був семінар, організований Інститутом соціології Академії наук, на якому було представлено демоверсію нової спеціалізованої соціологічної програми OCA New Line, яку розробив колишній викладач нашого університету Андрій Горбачик. Програма є еквівалентом до загальновідомої програми SPSS, відкриває спектр можливостей для маркетологів, спеціалістів із медіапланування, реклами.

У межах виставки відбулись презентація Університету та скорочена версія пробного вступного тестування, які проводились у Кобзарській світлиці Українського дому для старшокласників зі шкіл міста Києва та України. Спочатку було показано історичну частину фільму «Галшчин дім», потім відбулася презентація особливостей і відмінностей університету від інших закладів.

Цікавою тенденцією, виявленою за результатами цього тестування, було те, що кожний учасник виявив набагато кращі знання з англійської мови порівняно з українською.

У презентації університету брали участь секретар приймальної комісії В'ячеслав Невінчаний, представник магістерської програми «Економічна теорія» Алла Куянова, технічний директор вступного тестування Леонід Середа.

*Світлана Лутчин,
керівник відділу зв'язків із
громадськістю*

Презентація

20 травня в Українському домі відбулася презентація книжки Лариси Масенко, кандидата філологічних наук, доцента, завідувача кафедри української мови НаУКМА, «Мова і суспільство: постколоніальний вимір», яка побачила світ у «Видавничому

«Мова і суспільство: постколоніальний вимір»,

Розкішний фоліант «Київський митрополит Петр Могила и его сподвижники» С. Голубєва 1883 року видання подарував Науковій Бібліотеці НаУКМА головний редактор «Дзеркала тижня», даючи згоду від імені колективу редакції стати членом Довірчої Ради НаУКМА.

Подарунковий примірник нової книги «Стовпо ... творіння», яка побачила світ у Харківському видавництві «Фоліо», видатний український письменник Павло Загребельний підписав так: «Києво-Могилянській книгозбірні. 28 квітня 2004 року».

домі КМ Академія». У ній висвітлено питання історії української літературної мови, форм побутування української мови та її сучасного стану. Дослідження здійснено в соціолінгвістичному аспекті: мовні проблеми розглядаються у їх зв'язку із суспільними, розкрито соціальну зумовленість мовних явищ, досліджено специфіку мовної політики КІРС на українських теренах і її роль у формуванні сучасного двомовного соціуму в Україні.

Автор запрошує до обговорення таких питань, як практичні завдання державного мовного планування; стратегії і тактики оптимальної мовно-культурної політики; правописне, термінологічне та лексикографічне нормування української мови; мовна компетенція і мовна поведінка особистості в ситуації білінгвізму.

Уже у вступному слові до книги автор чітко розставляє акценти: «Ключову роль мови в утворенні національних держав підтверджує абсолютне переважання в Європі країн, об'єднаних однією загальнонаціональною мовою. З 47 європейських країн (якщо рахувати Росію, Закавказзя і Туреччину) своя національна мова є державною (або офіційною) у 41 країні, тобто у 80% від загальної кількості. Таким чином, утвердження в

Наклад книги Лариси Масенко «Мова і суспільство: постколоніальний вимір» розійшовся під час її презентації в «Українському домі». «Видавничому дому КМ Академія» довелося спішно робити повторний наклад.

незалежній Україні мови найчисленнішого корінного етносу у статусі державної цілком відповідає європейському принципів мовно-культурного будівництва і є єдиним шляхом консолідації населення і гармонізації міжетнічних стосунків у країні.

...Однак, домігшись перемоги в боротьбі за утвердження державного статусу української мови в 10-ій статті Конституції, державницько-патріотичні сили суспільства не зуміли розробити і впровадити дієву мовно-культурну політику, яка б поєднувала норму обов'язкового вживання української мови в контрольованих державою сферах – в органах управління, судочинстві, в державних закладах освіти, науки, культури, в засобах масової інформації з практикою протегування своєї мови і культури в недержавних сферах суспільного життя».

Масова двомовність українців, на думку автора, є наслідком тривалого процесу мовно-культурної асиміляції, тимчасовим перехідним містком, по якому людиність рухалась від української до російської одномовності.

Успіх будівництва самостійної держави залежатиме від того, чи вдасться керівній еліті зупити розкручений маховик русифікації і надати двомовному розвитку країні зворотнього напрямку...».

У презентації книжки взяли участь учені, письменники, громадські діячі: Іван Вихованець, Віталій Дончик, Михайлина Коцюбинська, Ольга Кочерга, Тарас Марусик, Павло Мовчан, Анатолій Погрібний, Олександр Пономарів, Євген Сверстюк. Презентацію провела Леся Воронина.

Організаторами заходу стали: Український дім (вул. Хрещатик, 2) та Видавничий дім «Києво-Могилянська академія».

*Галина Ткачук,
студентка ФГН-2,*

ОСОБИСТІТЬ – СУСПІЛЬСТВО. ТВОРЧЕ РОЗКРИТТЯ ЦІННОСТЕЙ

Цим лейтмотивом можна умовно об'єднати книги, які завдяки могилянцям із «Дух і Літера» впали в око 100 експертам із різних галузей науки і культури на конкурсі «Книга року 2003». Минулого разу на сторінках нашого академ-обіжника ми торкнулися теми премійованих новодруків Центру Європейських гуманітарних досліджень НаУКМА «Між минулим і майбутнім» Ханни Арендт та «Після чесноти» Елеседа Макінтайра. Нині не зайвим буде в передчасі освітянських конференцій згадати ці визнані зразки філософсько-історичного діалогу в міжгалузевому, суто прикладному контексті.

Тут на багатющому європейському підґрунті Макінтайр виводить на сцену Гомера, Софокла, Аристотеля, Канта, К'єркегора, як живих і діючих протагоністів одвічної суперечки про призначення і долю людини. І в ній Аристотель отримує перемогу над Ніцше. Може тому, що культура дитинства Макінтайра ґрунтується на «зв'язку із рідними, із землею»? «Ключовим словом, – вважає професор НаУКМА Віктор Малахов, – для позначення концептуальних обріїв макінтайрової системи і її словесних підвалин є традиція. Це саме те, що надає ідентичності людським індивідам і спільнотам у процесі їхнього історичного існування». Ось де криза сучасної моралі.

Ханна Арендт дещо конкретизує цю здатність морально мислити: «Людина лише настільки, наскільки вона мислить, – живе в розламі між минулим і майбутнім. Цей вузький міжчасовий прохід на відміну від світу й культури, в середовищі яких ми народилися, не може бути успадкований». Причому есеї німецько-американської дослідниці «Криза виховання й освіти», «Криза культури», «Традиція й новітня епоха» ненав'язливо, чуйно допомагають зорієнтуватися в хаосі культурних кліше суто практично: «культурна людина знає, яке обирати собі товариство поміж людей, із-поміж речей, із-поміж думок, – як сьогодні, так і в минулому». У такої особистості шансів розкритися набагато більше. Чи не так? У цьому ключі в унісон цим західним авторам покійний професор Сергій Аверинцев підкреслює потребу у вдячності традиції, щирому крокові назустріч диву – в саму серцевину «зав'язі часів».

Але про це – в наступному випуску «Панорами» НаУКМА.

*Тарас Андрусевич,
перекладач-референт видавництва.*

Дебют

За приблизними підрахунками, кількість студентів, так чи інакше причетних до категорії «творча молодь», майже дорівнює загальній кількості могилянців. Чому «майже»? Лише тому, що деякі мають особливий талант приховувати власні таланти. Або, принаймні, не афішувати їх зайвий раз. Проте, якщо

«І РОСТИ, І ДІЯТИ»

тебе вже приймають до Національної Спілки письменників, далі приховувати вже нічого не вдасться! Тим більше, якщо ти пов'язаний із таким екзотичним у наш час видом творчості як драматургія!

Мова йде про Тетяну Ситник, студентку-культуролога другого курсу, книга якої під назвою «Метаморфози» щойно вийшла у видавництві «Гонак» після перемоги в літературному конкурсі «Гранослов». Книга містить дві п'єси: «Метаморфози» і «Тарасів оберіг».

— Але я б їх не друкувала, — посміхається Тетяна. — Бо вся ця історія зі Спілкою та з книжкою видається мені форсуванням подій, оскільки я не вважаю, ніби написала щось варте друку.

— Проте на конкурс «Гранослов» ти ж подавалася із власної волі!

— Так, але це сталося досить випадково. Просто забирала документи з театрального інституту, йшла Андріївським узвозом — ось і згадала про «Гранослов». Занесла туди п'єсу, що якраз була зі мною, оскільки теж входила до «паketу документів», які подавалися для вступу.

— То ти вступала до театального інституту?!

— І ще раз вступатиму. Швидше за все, на заочне відділення, на режисерський факультет. Коли я намагалась вступити вперше, Лесь Танюк, голова приймальної комісії, жартома (проте досить серйозно) сказав мені, що режисер — це не жіноча, тим більше не дитяча (а мені

було тоді сімнадцять років) професія. Та я й сама бачила, що на режисерський ідуть люди, котрі вже мають вищу освіту, певний досвід...

— Та й у тебе, як я знаю, є певний акторський досвід.

— Так, є трохи. Школяркою відвідувала театральну студію, де мені вперше і запропонували спробувати писати п'єси, а минулого року брала участь у постановці п'єси «Скляний Ансельм» (її режисер — Лариса Паріс, а виконавці — актори київських театрів та студенти НаУКМА).

— Плануєш продовжувати таку діяльність?

— У нас зараз склалася група студентів-могилянців, котрі розробляють проект створення дитячої театральної студії. Можливо, це буде студія при дитячому будинку, можливо,

інший подібний проект, пов'язаний із соціальною роботою, благодійністю та творчістю, проте, як я вже зазначала, це лише ідея.

— А все ж таки, що привело тебе до Спілки письменників?

— Після перемоги в конкурсі мені запропонували взяти участь у засіданнях Студії драматургійної майстерності для початківців під керівництвом В. Фольварочного, які я відвідую вже протягом року. Звичайно, кожний драматург мріє побачити свій твір на сцені, але з огляду на те, що таку можливість зараз має далеко не кожен, усі радіють нагоді озвучити свої п'єси хоча б на засіданнях студії, де є шанс почути поради та зауваження. Та все ж таки, загальна атмосфера на засіданнях геть не молодіжна, хоча б тому, що середній вік драматургів — початківців — років 40–45.

— А книжку свою ти так нікому і не покажеш?

— Якщо хтось хоче почитати мої п'єси, я можу дати щось нове, краще. Ті п'єси були написані досить давно, та й деякі редакторські правки мені заважають її читати... Я добре розумію, що потрібно іще рости та вдосконалюватись, багато працювати.

На світліні: Тетяна Ситник.

*Розмовляла Галина Ткачук,
студентка ФГН-2,
член Національної Спілки
письменників України.*

Ірпінь-2004

Ірпінь — традиційне місце проведення травневих канікул творчих могилянців. До того ж, на відміну від студентів інших ВНЗ, ми не мусимо тікати з пар та жертвувати навчальним процесом заради власне Ірпінського семінару творчої молоді, організованого незалежним видавництвом «Смолоскип».

Семінар зазвичай має дві частини: політологічну та мистецьку, пов'язані однією тематикою. Зокрема, цьогорічний, ювілейний (десятий) Ірпінь мав тему «Молодь як вимір культурної та історіотворчої діяльності», тож був присвячений певною мірою саме «спілкуванню поколінь». Однією з акцій у цьому контексті стала зустріч та дискусія між поколіннями «дев'яностників», авторів перших років Ірпеня, яких представляли Сергій Пантюк, Анатолій Дністровий, Іван Андрусак, Максим Розумний, Марина Брацило, Роман Скиба та «двотисячниками», молодшим поколінням.

У рамках цієї ж тематики, а також у рамках підтеми «Форма існування контркультури (самвидав)» відбулася зустріч із культурними діячами-шістдесятниками: на семінар приїхали Михайлина Коцюбинська, Людмила Семикіна, Галина Севрук, Лесь Танюк, Микола Горбаль, Микола Жулинський. Дмитро Стус презентував книгу Василя Стуса «Палімпсести».

Найяскравішим враженням зустрічі для багатьох молодих стали вірші Василя Стуса, зачитані власне голосом автора: старі плівки було відновлено та видано у форматі компакт-диска, котрий презентували разом із книгою.

Варто додати, що Могилянка безпосередньо долучилася до організації заходу в особі власне голови Організаційного комітету, студента-могилянца Андрія Раднюка.

Традиційно мистецькій частині семінару передують нагородження лауреатів творчого конкурсу, який проводить видавництво «Смолоскип». Зазвичай значний відсоток лауреатів різних премій та номінацій складають саме студенти НаУКМА. Тож не дивно, що практично всі відомі могилянські письменники-поети були свого часу відзначені «Смолоскипом». Варто згадати лише Катерину Калитку, Оксану Христан, Оксану Самару, Олеся Коржа... Тож цьогорічний конкурс не став винятком: серед лауреатів другої премії в номінації «Поетія» — студентку НаУКМА Богдану Матіаш, відзначено за збірку віршів «Непроявлені знімки», а серед лауреатів четвертої премії в номінації «Дослідження та есеїстика» — теж студентка НаУКМА Олена Карпенко, відзначена за дослідження «Двовірність як феномен релігійної свідомості».

Тож вітаємо лауреатів і з нетерпінням чекаємо виходу їхніх книжок у видавництві «Смолоскип».

*Галина Ткачук, студентка ФГН-2,
член Національної Спілки письменників
України.*

Коротко

Наші партнери

Журнал «Welcome to Ukraine» – англomовна візитка України за кордоном, в якій можна знайти матеріали про досвід українських компаній, про мистецькі, освітні проекти та акції. Журнал «Welcome to Ukraine» – член Довірчої Ради НаУКМА на своїх сторінках постійно приділяє багато уваги подіям, що відбуваються в університеті. Так, у числі 1(28), 2004 надруковано публікації про публічну лекцію Павла Загребельного «Український шлях», яку патріарх української літератури прочитав у Могилянці, про презентації книг Юрія Щебака «Україна: виклик і вибір: Перспективи України у глобалізованому світі XXI століття», Лариси Брюховецької «Іван Миколайчук», про відкриття виставки Сергія Якутовича, лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка, перегляд кінострічки Юрія Іллєнка «Мазепа».

Перше число журналу 2004 року, яке побачило світ у кінці квітня, багато сторінок відводить Чорнобильській трагедії. Автор публікації Мирослава Барчук на основі документів, досліджує тему та робить свої висновки. У публікації використано фотоілюстрацію, яка документує цю страшну подію в історії України.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ТУРИЗМ

«Досвід позитивний українському письменникові дуже потрібен, бо, на жаль, на Україні більше негативного досвіду ніж позитивного». Ці гострі, але, безумовно, правдиві слова не раз звучали з уст відомої української письменниці і перекладача Євгенії Кононенко на зустрічі з читачами 20 квітня в Американській бібліотеці ім. Віктора Китаєго Національного університету «Кієво-Могилянська академія», де вона ділилась своїми враженнями від участі в програмі «International Visitor Program».

На запитання з аудиторії про її враження від американців письменниця відповіла, що їй надзвичайно вразили американський патріотизм, національна гордість, бажання пропагувати свою державу і своє містечтво. Під час участі в програмі письменниця відвідала НТШ у Нью Йорку, зустрілася з Мирославою Гонгадзе. Каже, що не вийшло тільки контакту з американськими українцями. Під кінець зустрічі письменниця поділилася і своїми планами на майбутнє.

*Євген Зверєв,
студент I курсу факультету
правничих наук*

Телерадіоефір

Квітень

Михайло Собуцький. Олександр Івашина. Презентація магістерської програми. Перший Національний. Радіопрোগрама «Погляд». 5 березня.

Лариса Кадирова. Діалоги про культуру (прямий ефір). Програма «Промінь». 4 квітня.

Михайло Брик. Проблеми чистої води. Програма «Чорним по білому» на Першому Національному. 5, 19 квітня.
Тетяна Семігіна. Презентація магістерської програми з соціальної роботи.

НаУКМА в інформаційному просторі

Перший Національний. Радіопрোগрама «Погляд». 16 квітня.

Галина Бабій. Інформація про наукову конференцію. Радіо «ЕРА». 25 квітня.

Публікації

Олена Коцєнко. У пошуках правди про голодомор (Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор). // Сільські вісті. – 1 квітня. – С. 3.

Ігор Сюдюков. Сергій Кримський: Впродовж століть Україна завжди була невід'ємною частиною Європи // День. – 2 квітня. С. 18–19.

Ярослава Музиченко (Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор) // Україна молода. – 5 квітня.

Катерина Кудержинська (Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор). // «Сьогодні». – 7 квітня.

Катерина Відюк. (Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор). // День. – 12 квітня.

Дмитро Заєць. У кращих традиціях БІ-БІ-СІ. (Презентація диску БІ-БІ-СІ про голодомор) // Освіта України. № 29. 16 квітня.

Євген Зверєв. Джерело американської культури // Освіта. – 2004. – № 17. – с. 10.

Ірина Іллюшина. Мирослав Попович // Кореспондент. – 2004. – № 12 (101). – с. 16-17.

Ольга Петрова. «Колекція Кенігса» у Києві // Дзеркало тижня. – 10–16 квітня. С. 1, 17.

Володимир Панченко. Меч Щербинського проти «Меча Арея» // Літературна Україна. – 8 квітня. С. 1, 7.

В'ячеслав Невінчаний. Школи несереднього класу. (Про якість знань абітурієнтів) // Кореспондент. №13 (102), 10 квітня.

В'ячеслав Брюховецький. «Не стоит иметь иллюзий о том, что украинская диаспора очень богата...» // Українська інвестиційна газета. 20 квітня.

Журнал «Кореспондент» (№ 15 за 21

квітня 2004 р.) в рейтингу «ТОП-100. Найвпливовіші люди України» 36-м назвав президента НаУКМА В'ячеслава Брюховецького.

Галина Гузок. В'ячеслав Брюховецький: «Якщо знищити духовну основу нації, вона перетвориться на бидло». // Високий Замок. – 22 квітня. – С. 10.

Myroslava Barchuk. A Goats' Song. // Welcome to Ukraine. – 2004. – № 1 (28). – р.118-119.

Public lectures at NaUKMA. // Welcome to Ukraine. – 2004. – № 1 (28). – р. 120.

Alina Bazhal. Challenges and choice. // Welcome to Ukraine. – 2004. – № 1 (28). – р. 120.

A new book about Ivan Mykolaychuk. // Welcome to Ukraine. – 2004. – № 1 (28). – р. 124.

Kolyada and Malanka Caroling in WU offices. // Welcome to Ukraine. – 2004. – № 1 (28). – р. 126.

Credit Union Management for Alumni. Our Happy Hours at Art Club «44». Optimisation of Behaviour in Conflict Situation. // Matters. UK-Ukraine Professional Network Newsletter. – 5, April.

А. Білан. Кризь мури замовчувань // Українська культура. – 2004. – № 4.

Щотижня прес-центр НаУКМА (вул. Г. Сковороди, 2, тел./факс: (044) 416-15-36, pressa@ukma.kiev.ua) розміщує на електронній дошці оголошень інформацію про публікації, що відбулись у пресі, та про телерадіоефіри протягом тижня. Цю інформацію ви можете знайти на сайті: <http://victory.ukma.lan>.

